

der her specielt er Tale om, siden denne Sag for 20 Aar siden rejstes af den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe, den vil — men vel at mærke, det erkender jeg, ved Hjælp af denne Lovgivning — være af overordentlig stor Betydning for den paagældende Ungdom. Vi, der selv har levet under Tjenestedrengens Vilkaar, vi vil sikkert alle forstaa Betydningen af den Udvikling, der her har fundet Sted — og jeg giver det ærede Medlem Hr. N. C. Jensen Ret i, at Tyendeloven af 1854 i Virkeligheden kun blev benyttet af inhumane Husbond —, vi vil ogsaa forstaa, at den Lovgivning, som her finder Sted, har Værdi netop under Forhold, hvor man har at gøre med inhumane Husbond. Jeg vil da haabe, at den Administration, der faar med denne Sag at gøre — og det bliver jo i første Instans Sogneraadenes Forligskommissioner, hvori alle gennem Forholdstalsvalget kan blive repræsenteret, den tjenende Stand lige saa vel som Husbondene —, vil forvalte Loven i den Aand, hvori det er Hensigten, at den skal forvaltes.

Jeg vil endelig rette en Tak til alle dem, der har arbejdet med paa at naa til en Afslutning af denne Sag, og naa dertil paa en saadan Maade, at vi har Lov til at kræve, at Ordet „Tyendelov“ forsvinder i den offentlige Forhandling og ikke nævnes mere, saaledes som det efter min Mening herved fastslaas, at Ordet „Tyendelov“ ikke findes i den danske Retspleje. Jeg vil ogsaa gerne takke en bestemt Mand, der ofte, naar han traadte op, fra Husbondernes Side er blevet mødt med Harme, takke ham, fordi han har tænkt paa den arbejdende Ungdom derude paa Landet, der i Sandhed aldrig gennem mange Aar fik noget rimeligt Vederlag for det Arbejde, den udførte, det fik den først, da den danske Bondestand opdagede, at den vigtigste Mand i Landhusholdningen, i Produktionen ude paa Landet, det var Fodermesteren. I gamle Dage kaldte man ham Røgteren, men da man opdagede Røgterens Betydning, gav man ham det finere Navn: Fodermesteren; dette skal være et meget fint Navn, men Gerningen er den samme. En af dem, der har slaaet stærkt til Lyd for, at vi Rigsdagsmænd nu snart skulde gøre en Ende paa Tovtrækkeriet om Tyendeloven, er Forfatteren Jeppe Aakjær, og hvor underligt det end kan lyde i nogens Øren, er det dog sandt, naar han i sin Tid lod den unge Tjenestekarl sige følgende om den inhumane Husbond:

„Vi har ved din Ager, vi skar dine Neg,
Vi strigled den blommede Hest,
Vi lytted bag Loen til Rotternes Leg,
Naar selv du tog pyntet til Fæst.
Du slumred paa Bolster, vi blundede paa
Halm,
Hvor Dyret er Nabo, og Luften er kvalm,
og Svindsoten kommer som Gæst.“

Jeg beklager, at Landstinget ikke kunde give os denne Karlekammerdør lige ude fra Gaardspladsen og ind til Kammeret, at der skulde laves et lille Smuthul, en Omvej, saa at man kunde bevare det nuværende Karlekammer, naar man blot byggede en Entré, en lille Trækasse, imellem Hestebaasen og Døren ind til det nuværende Kammer. Jeg beklager, at Landstinget har sat dette ind, som kun betyder en Foringelse af Lovforslaget, jeg beklager, at der er gjort Forsøg paa at komme udenom det, som var Folketingets enstemmige Ønske, at man skulde slippe af med disse gammeldags Karlekamre, som for Resten det ærede Medlem Hr. N. C. Jensen har givet en saa ypperlig Skildring af, navnlig af det, han saa ovre paa Fyn, og som han i sin Tid fortalte os om i Udvalget, et Kammer, der var indrettet ovenover Svinestien, og som man maatte klatre op til ad en Hønsstige, saa at det ærede Medlem kunde sige til Kommissionens øvrige Medlemmer: Ja, jeg er jo den sværeste, og jeg skal ikke indlade mig paa det, men jeg tror, at selv den tyndeste af os vilde styrte ned og risikere at brække Halsen. Den Slags Kamre er vel efterhaanden forsvundet, takket være Tyendekommissionens Besøg, men man aabner dog nu gennem denne Landstingets lille Ændring en Mulighed for at bevare Karlekamre nogenlunde af den samme mindre anstændige Beskaffenhed, som de hidtil i adskillige Tilfælde har haft. Jeg har imidlertid saa megen Tillid til vort kommunale Selvstyre, ogsaa til vore Sogneraad, at hvis man kommer til at staa overfor en inhuman Husbond, der ikke forstaa sin Pligt og Ansvar overfor sine unge Medhjælpere, saa vil man skride ind og ikke tolerere Omgaaelser af Loven, der begaas i Kraft af den Ændring, som Landstinget her har indført i Forslaget.

Idet jeg, som sagt, beklager, at der er sket enkelte Foringelser navnlig med Hensyn til Forslagets §§ 6, 28 og 33, skal jeg dog anbefale det til Vedtagelse, og paa dette Tidspunkt af Samlingen skal hverken jeg eller min Gruppe insistere paa, at Sagen henvises til videre Behandling i et Udvalg. Jeg vil i øvrigt slutte